

ВІЛЬНИЙ У ПОЛОНІ

Книга-діалог
із Ігорем Козловським

ВІЛЬНИЙ У ПОЛОНІ

Книга-діалог
із Ігорем Козловським

УПОРЯДКУВАЛА
Анна Грувер

Львів
Видавництво Старого Лева
2025

УДК 821.161.2-91
К 62

К 62 Вільний у полоні. Книга-діалог із Ігорем Козловським [Текст] /
упоряд. Анна Грувер. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2025. —
152 с.

ISBN 978-966-448-464-7

Історик, релігієзнавець, філософ сучасності, науковець, поет, українець з великим серцем, людина з енциклопедичними знаннями та глибинною мудрістю — таким ми пам'ятаємо Ігоря Козловського. З нього знущалися у полоні так званої «ДНР», де він пробув близько двох років, та навіть в ув'язненні зумів зберегти гідність і внутрішню волю. Для нього саме ця внутрішня усвідомлена свобода — це і вибір, і радість, і спосіб боротьби, а навчати інших бути вільними стало його місією. Ігоря Козловського завжди хотілося слухати, щоб надихатися, змінюватися, вчитися любити.

Ця книжка не є монологом, складеним з різних інтерв'ю, а навпаки — це діалог з читачем, жива розмова з кожним. А ще — нагода поговорити про важливе, подумати, помовчати, знайти відповіді на власні питання й наснажитися мудрим словом Ігоря Козловського.

УДК 821.161.2-91

... Так, я осягаю сенс того результату,
... який досягнутий людською
... думкою, поезією, вірою: визволення —
... через любов, у любові!
... ВІКТОР ФРАНКЛ

Бібліотека Українського ПЕН

© Анна Грувер, упорядкування, 2025
© Данило Павлов, фотографія, 2025
© Вікторія Барановська,
дизайн обкладинки, 2025
© Видавництво Старого Лева,
українське видання, 2025

ISBN 978-966-448-464-7

Усі права застережено

Зміст

9	ВСТУП
17	ДО
19	Сенси любові
43	ПОЛОН
45	Боротьба
61	Гідність: зустріч із собою
76	Свобода і воля
93	ПІСЛЯ
95	Прощення
106	Милосердя
118	Людяність
127	ПІСЛЯМОВА
129	Над морем сутінки
134	Вимір любові
137	Жива книга Ігоря Козловського
147	Список джерел

Вступ

Гідність — вона в собі змістовно наповнює і поняття свободи, тому що гідна людина — вільна людина, — і самоповагу, і повагу до інших.

Це означає дорослішання. Це зрілість — зрілість усвідомлення себе, своєї відповідальності за цю землю, за це небо, за цих людей. Не просто відчувати відповідальність, а все робити для того, щоб ці люди були захищені, щоб вони жили вільно на цій землі. Це процес, це дія. Гідність — це не просто цінність, це цінність в дії.

*Ігор Козловський
Київ, 23 серпня 2023*

Під час катування бойовики одягають Ігорю Козловському на голову мішок і дають в руки дві гранати. Кажуть, що знайшли їх у нього вдома. Так вони отримують «доказ» — відбитки пальців.

Це січень 2016 року.

Після стеження і доносів його арештовують біля власного будинку недалеко від центральної площі Донецька і кидають до підвалу. Вчений, релігієзнавець, письменник, поет, філософ, громадський діяч Ігор Козловський потрапляє до полону так званої «Донецької народної республіки» за підтримку Майдану, за «підготовку» численних учнів із чіткою українською позицією, за організацію Молитовного марафону, що протривав аж до листопада 2014 року і перейшов у стан підпільного (свідчить Ліля Алексєєва, учениця Ігоря Козловського, яка була присутня як учасниця Марафону щодня), в уже окупованому Донецьку, де чоловік залишався через хворого сина. Ігор Козловський зазнає нелюдських катувань, зокрема в одиночній камері. Ігоря Козловського б'ють струмом, душать, підвішують, ламають кістки. Але у нього є сенс жити, а не виживати, як він сформулює пізніше, розповідаючи про досвід ув'язнення.

Полон Ігоря Козловського триває 700 днів, тобто майже два роки, аж поки його звільняють за обміном. Перші його слова після звільнення звучать так: «Мое сердце